

УДК 378.147:811.111'271.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-3-22>**Галина ТАЛОВИРЯ,***orcid.org/0000-0003-2667-8322*

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(Полтава, Україна) *halyna.talovyria@gmail.com***Андрій АБАКУМОВ,***orcid.org/0009-0000-3279-1917*

аспірант кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(Полтава, Україна) *aaabakumov@ukr.net*

НАВЧАННЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЯК СУЧАСНА ТЕНДЕНЦІЯ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті проаналізована актуальність вивчення понять «мультимодальність» (поєднання мультимодального досвіду навчання, багатьох способів спілкування, таких як зображення, звук, друк, відео та музика, які створюють сенс у тексті) та «мультимодальна грамотність», які є невід'ємним компонентом опанування англійської мови у сучасній мультимедійній ері, описано те, як мультимодальна грамотність впливає на коригування змісту поняття «мовна грамотність», досліджені основні компоненти мультимодальної грамотності: сприйняття та репрезентація мультимедійних текстів, можливості розвитку рецептивних і продуктивних мовленнєвих умінь студентів через створення мультимодальних текстів як способу вивчення англійської мови, представлені принципи та практичні ідеї, які допоможуть викладачам ефективно інтегрувати згадану вище грамотність у свою педагогічну практику. Також розглянуті способи втілення мультимодальної грамотності у змісті курсу англійської мови і матеріалах, які застосовуються на заняттях.

Приділено увагу тому, що мультимодальна грамотність має бути повністю визнана як окремий компонент мовної грамотності, її формування впроваджене як елемент занять з вивчення англійської мови і як частина навчального курсу з англійської мови, як наслідок, рівні сформованості навичок сприйняття та створення англійськомовних мультимодальних текстів повинні бути відображені у критеріях оцінювання знань студентів.

Ефективне сучасне спілкування вимагає від молодих людей уміння розуміти, реагувати та усвідомлювати його значення за допомогою мультимодальних текстів у різноманітних формах, як наслідок, розвиток мультимодальної грамотності готує студентів до ефективного спілкування в приватному, соціальному, академічному та робочому середовищі. У статті також описані поняття «спосіб спілкування», розглянуті різні способи, за допомогою яких створюються мультимодальні тексти.

Крім того, розглянута необхідність використання мультимодальних текстів у навчанні людей з обмеженими можливостями, висвітлена їхня користь для полегшення опанування англійської мови цими студентами.

Ключові слова: мультимодальність, мультимодальна грамотність, викладання англійської мови.

Halyna TALOVYRIA,*orcid.org/0000-0003-2667-8322*

PhD, Associate Professor;

Associate Professor at the Department of General Linguistics and Foreign Languages

National university "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"

(Poltava, Ukraine) *halyna.talovyria@gmail.com***Andrii ABAKUMOV,***orcid.org/0009-0000-3279-1917*

Postgraduate Student at the Department of General Linguistics and Foreign Languages

National university "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"

(Poltava, Ukraine) *aaabakumov@ukr.net*

TEACHING MULTIMODAL LITERACY AS A MODERN TENDENCY OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING

The article analyzes the relevance of studying the concepts of "multimodality" (a combination of multimodal learning experiences, multiple modes of communication such as images, sound, print, video and music that create meaning in the

text) and “multimodal literacy”, which are an integral component of learning English in the modern multimedia era, describes how multimodal literacy affects the adjustment of the content of the concept of “language literacy”, the main components of multimodal literacy are investigated: perception and representation of multimedia texts, development opportunities receptive and productive speaking skills of students through the creation of multimodal texts as a way of learning English, principles and practical ideas are presented that will help teachers to effectively integrate the above-mentioned literacy into their pedagogical practice. Methods of implementing multimodal literacy in the content of the English language course and materials used in classes are also considered.

Attention is paid to the fact that multimodal literacy should be fully recognized as a separate component of language literacy, its formation is implemented as an element of English language classes and as part of the English language training course, as a result, the level of formation of skills of perception and creation of English-language multimodal texts should be reflected in the criteria for evaluating students' knowledge.

Effective modern communication requires young people to be able to understand, respond to, and make sense of multimodal texts in a variety of forms, and as a result, developing multimodal literacy prepares students to communicate effectively in private, social, academic, and work environments. The article also describes the concept of “method of communication”, considers various methods by which multimodal texts are created.

In addition, the necessity of using multimodal texts in the education of people with disabilities is considered, and their usefulness for facilitating the mastering of the English language by these students is highlighted.

Key words: multimodality, multimodal literacy, teaching English.

Постановка проблеми. Традиційно на заняттях з англійської мови студентів навчали чотирьох навичок: аудіювання, читання, говоріння та письма. Однак через необхідність йти в ногу зі світом, у якому живуть наші студенти: світом, наповненим зображеннями та звуком, змішаним із текстом – мультимодальним світом, потрібно переглянути розуміння того, що означає сучасне спілкування іноземною мовою також, і навчити студентів реалістично спілкуватися з навколишнім світом. Вони повинні навчитися читати мультимодальні тексти і відтворювати їхнє значення. Ця нова мультимодальна грамотність є життєво необхідною, якщо студенти хочуть вивчати англійську мову таким чином, щоб своєчасно реагувати на зміни у способі взаємодії із людьми, які їх оточують.

Аналіз досліджень. Дослідженням поняття «мультимодальність» та формування мультимодальної грамотності займалися С. Апкон, який писав про вплив унаочнення на формування грамотності у студентів, Д. Бегорай, який присвятив окрему працю поняттю «візуальна грамотність», Б. Коуп та М. Каланіц, які були одними з перших учених, що почали говорити про, так звану «мультиграмотність» та необхідність її формування на заняттях з англійської мови, Б. Голдштейн та П. Драйвер вивчали використання цифрових технологій як інструмент опанування англійською мовою, К. Хавнер і Дж. Хо займалися оцінюванням вміння студентів створювати цифрові мультимодальні тексти під час вивчення іноземної мови, К. Джевіт написав підручник по мультимодальному аналізу, С. Карастасі досліджував включення елементів формування візуальної грамотності у навчальні програми з вивчення англійської мови, Дж. Кеді описував використання онлайн відео на

заняттях з англійської мови, Дж. Кресс присвятив монографію оновленню поняття «грамотність» з огляду на сучасну еру засобів масової інформації і їхній вплив на формування грамотності у студентів, С. Мавріді та Д. Ксері писали про «англійську 21-го століття», наголошуючи на тому, що опанування мови вже вийшло за рамки давно знайомих чотирьох мовленнєвих навичок, ставши їхньою комбінацією із сучасними інформаційними засобами. Як бачимо, питання вивчення мультимодальності та мультимодальної грамотності цікавить сучасних учених через зміну середовища, у якому вивчається англійська мова, і є надзвичайно актуальним у перегляді підходів до її викладання.

Мета статті. Аналіз понять «мультимодальність» та «мультимодальна грамотність» у контексті вивчення англійської мови на занятті у вищому навчальному закладі, їхній вплив на формування мовної грамотності у студентів та урахування можливостей мультимодальності у вивченні англійської мови студентами з обмеженими можливостями.

Виклад основного матеріалу. Більшість курсів з вивчення англійської мови зазвичай сприймають комунікацію як письмове та усне мовлення. Однак у поточному комунікаційному середовищі суто письмові та усні тексти замінюються як основний спосіб спілкування комбінуванням тексту, нерухомих і рухомих зображень, які ми сприймаємо на екранах.

Мультимодальність набирає популярності як основний напрям мовної освіти, оскільки сучасна комунікація стає все більш мультимодальною за своєю природою. Нинішня актуальність мультимодальності пов'язана зі зміною характеру спілкування та грамотності в епоху цифрових технологій. Традиційно грамотністю вважається навчання

читання та письма буквеного тексту (Дж. П. Джі, 1996) Крім того, на занятті з англійської мови не менш важливо говорити. У традиційному розумінні грамотності спілкування – це письмо і усне мовлення (Б. Голдштейн, 2016), а буквена грамотність є домінуючою формою смислотворення. Однак у сучасному суспільстві комунікація стає все більш цифровою та мультимодальною (Дж. Кресс, 20003).

Більшість текстів, з якими стикаються наші студенти (наприклад, відео YouTube, меми, публікації в соціальних мережах та інфографіка), більше не є лише словами на сторінці – вони цифрові та мультимодальні. Цифрові технології дозволяють нам створювати тексти та ідеї різними способами та легко ділитися ними. У цифровому середовищі складність мультимодальних текстів значно зростає, і це відповідно впливає на характер спілкування та грамотність. Важливо визнати, що сучасна комунікація – це набагато більше, ніж письмо та усне мовлення, і що сучасна грамотність – це набагато більше, ніж тільки мова (С. Апкон, 2013). Більше не можливо сприймати грамотність лише як суто мовне досягнення особи (С. Діамантопулу, 2021). Для опанування сучасного текстового світу, студентам потрібно набагато більше, ніж уміння читати та писати слова та речення.

Письмо та мовлення – це лише два з багатьох способів спілкування. У сучасному комунікаційному середовищі письмові та усні тексти замінюються як основний спосіб спілкування поєднанням тексту, нерухомих та рухомих зображень, які ми спримаємо на екранах.

Перш, ніж говорити про мультимодальну грамотність, потрібно згадати способи спілкування, комбінація яких є причиною утворення мультимодальних текстів.

Спосіб – це те, як люди спілкуються. Кожен спосіб служить різним цілям спілкування і працює по-різному. Важливо знати про різні способи, які люди використовують під час спілкування, щоб повністю зрозуміти значення, які передаються у тексті (Ф. В. Лім, 2022).

Існує п'ять способів спілкування: лінгвістичний, візуальний, звуковий, жестовий і просторовий (К. Джевіт, 2009).

Лінгвістичний спосіб зосереджується на значенні письмового чи усного мовлення у спілкуванні. Це включає вибір слів, складання їх у речення та абзаци, багатство словникового запасу, граматику та конструювання тексту.

Візуальний спосіб фокусується на значенні того, що може побачити глядач. Цей спосіб міс-

тить зображення, символи, знаки та відео. Він також включає такі аспекти візуального дизайну, як колір, фізичне розташування (спосіб розташування частин чогось), тип шрифту (стиль і дизайн літер), а також розмір.

Звуковий спосіб фокусується на значенні того, що може почути слухач. Це поняття включає у себе голос, звукові ефекти, фоновий шум, музику та тишу. Ідеї, які передаються звуковим способом, можна усвідомити через гучність, тон, висоту (наскільки високий чи низький звук), швидкість і ритм.

Жестовий спосіб фокусується на донесення смислу комунікативного акту через рух. Це включає у себе вирази обличчя, жести рук, мову тіла та взаємодію між людьми.

Просторовий спосіб зосереджується на передачі значення спілкування через фізичне розташування. Це передається положенням тіла чи об'єкту, відстанню між елементами у тексті та між людьми чи об'єктами.

Якщо текст містить більше одного з цих способів спілкування, то він вважається мультимодальним. Мультимодальні тексти можуть бути як паперовими, так і цифровими. Мультимодальні тексти на паперовій основі включають книжки з картинками, підручники, графічні романи, комікси та плакати. Тут ідеї передаються читачеві за допомогою різних комбінацій лінгвістичних (писемне мовлення), візуальних (нерухомі зображення) і просторових способів. Цифрові мультимодальні тексти, такі як відео, відеоблоги, слайд-презентації, відеоігри та веб-сторінки, передають смисл різними способами: за допомогою комбінацій лінгвістичних (писемне та усне мовлення), візуальних (нерухомі та рухомі зображення), слухових, жестів та просторових способів.

Розглянемо приклад стандартної книги у друкованому вигляді. Такий текст спирається насамперед на лінгвістичний спосіб, оскільки він складається з літер і слів з деякими ілюстраціями. Книжки часто вважаються прикладами мономодальних текстів.

Однак у тексті з великою кількістю ілюстрацій, розташованих у різних частинах тексту працюють інші способи спілкування. У друкованому письмовому тексті застосований лінгвістичний спосіб. Візуальний спосіб включає ілюстрації та фотографії, а також форматування тексту (наприклад, використання широких полів) і вибір шрифту (наприклад, використання курсиву для маркування діаграм і використання напівжирного шрифту для лексики, наведеної у глосарії). Просторовий спосіб комунікується через макет тексту (наприклад, через розміщення ілюстрацій у верхній половині

сторінки, яка продовжується на поле). Жестовий спосіб передається у міміці, позах, жестах і рухах людей, тварин чи об'єктів, які зображені на ілюстраціях.

У теперішньому швидкозмінному світі важливо, щоб студенти могли вивчати різні способи спілкування та опанувати інформацію, використовуючи їх. Таким чином, вони мають змогу навчатися один в одного та практикувати способи спілкування, якими вони, можливо, ніколи раніше не користувалися.

Поняття «мультимодальність» означає використання більш ніж одного способу спілкування в тексті для створення сенсу. У 1990-х роках так звана «Нова лондонська група» (Нова лондонська група, 1996), перспективна група вчених, досліджувала соціальні, культурні та технологічні зміни у світі комунікацій. Вони виявили текстове явище, яке назвали «мультимодальність» в якому два або більше способів спілкування взаємодіяли в одному тексті для створення сенсу.

Вчені цієї групи виступили проти зосередження уваги лише на мові в оцінці поняття «грамотність» та запропонували термін «мультиграмотність» (Дж. Кресс, 2010). «Мультиграмотність» (або множинна грамотність) відноситься до розширеного поняття грамотності, що виводить його за межі вивчення мови. Згадана вище група науковців стверджувала, що традиційне поняття «буквена грамотність» потребує розширення і включення у нього «навчання мультиграмотності»; і це означало б навчання студентів сприйняттю та створенню мультимодальних текстів. Отже, виходячи зі слів «Нової лондонської групи», потрібно допомогти студентам читати, бачити і слухати текст так, щоб вони бачили, як контекст, створений багатьма способами, впливає на те, що вони розуміють.

У сучасній комунікації буквений текст відносно зрідка існує сам по собі; художні книги є одним із таких прикладів. Набагато частіше зустрічаються мультимодальні тексти, які поєднують буквений текст, зображення та інші способи створення контексту, ніж тексти, які зосереджені лише на письмовому мовленні. Наприклад, якщо взяти до уваги YouTube, можна побачити дивовижне поєднання зображень і звуку, накладених на буквений текст. Кожен спосіб має свої певні обмеження та можливості, пов'язані із його смислотворчим потенціалом. Концепція мультимодальності описує, як кожний спосіб робить свій внесок у загальне значення мультимодального тексту. У міру того як сучасна комунікація стає все більш цифровою та мультимодальною, те, як формується значення

за допомогою різних способів стає все більш важливим. Увага до мультимодальних текстів, що постійно зростає, є прямою ознакою мінливого середовища спілкування.

Мультимодальна грамотність означає здатність розуміти мультимодальні тексти, реагувати на них, а також складати їх (Ф. Серафіні, 2013). Термін «мультимодальна грамотність» поєднує сприйняття та створення мультимодального тексту разом в єдину концепцію (Ф. В. Лім, 2022). У відповідь на зміни у сучасному комунікаційному середовищі багато систем освіти в усьому світі включили у свої навчальні програми мультимодальну грамотність.

Наприклад, у Сінгапурі мовна програма 2020 року об'єднує навички сприйняття та створення тексту з аудіюванням, читанням, говорінням і письмом таким чином, щоб вона включала формування контексту за допомогою різних способів спілкування в мультимодальних текстах (Міністерство освіти Сінгапура, 2020).

Розглянемо поняття «сприйняття» тексту. Згідно з Д. Бегорай, сприйняття належить до активного процесу розуміння мультимодальних текстів і реагування на них (Д. Бегорай, 2001). На базовому рівні сприйняття передбачає, що студенти помічають різні способи спілкування, що використовуються у мультимодальному тексті, і реагують на текст на емоційному рівні. На вищому рівні сприйняття передбачає аналіз та репрезентацію мультимодального тексту студентами та критичну реакцію на нього. Сприйняття пов'язане з рецептивними навичками читання та аудіювання.

Студенти повинні, сприймаючи мультимодальні тексти, уміти розуміти їх. Допомагаючи студентам зробити це, ми об'єднуємо їхній життєвий досвід в одне ціле з класом. Окрім допомоги у отриманні інформації, сприйняття також допомагає студентам оцінити ідеї та досвід, мультимодально оформлені іншими, і розвиває їхню власну мультимодальну комунікативну компетентність.

Численні дослідження вказують на те, що уміння інтерпретувати мультимодальні тексти покращує розуміння студентами прочитаного, сприйняття на слух, здатність запам'ятовувати нові слова, розвиває критичне мислення і мотивацію (Дж. Шерман, 2003).

Сприйняття є життєво важливою частиною процесу вивчення мови в епоху цифрових технологій і передбачає увагу студентів до аналізу та інтерпретації мультимодальних текстів, а також до критичного реагування на них. Коли викладачі інтегрують сприйняття згаданих вище текстів у свою практику на занятті, важливо, щоб вони не

розглядали його як щось абсолютно відмінне від своєї поточної практики викладання, і усвідомлювали, що цей спосіб пов'язаний з тим, чим вони вже займаються на занятті.

Репрезентація мультимодального тексту стоується передачі студентами інформації та ідей за допомогою створення відповідних текстів, таких як плакати, колажі, комікси та розкадровки (Д. Бегорай, 2001).

Однак у навчанні мультимодальної грамотності особлива увага приділяється використанню цифрових технологій, які є надзвичайно поширеними зараз для того, щоб надати студентам можливість створювати цифрові мультимодальні тексти, такі як відео, фанфіки та цифрові історії.

Компонування культурно автентичних (або «реальних») мультимодальних елементів допомагає зв'язати життєвий світ студентів із матеріалом заняття, оскільки студенти часто вже створювали ці типи текстів у своєму повсякденному житті. Дослідження показують, що репрезентація покращує креативність студентів, критичне мислення, мотивацію, емпатію (здатність уявити, що відчують інші), мовні навички та впевненість у письмовому та усному висловлюванні англійською мовою (Дж. Кедді, 2014).

Тексти з цифровою композицією включають відео, слайд презентації, інфографіку та меми. Мультимодальне створення текстів є ключовим у розвитку мультимодальної грамотності, оскільки воно не лише надає студентам можливість представити свої знання, але й дозволяє їм навчатися через власну творчість, адже продуктивні навички письма та говоріння пов'язані з репрезентацією.

Оскільки сучасне спілкування стає все більш мультимодальним, концепція комунікативної компетентності у навчанні англійської мови потребує переосмислення. Хоча викладачі англійської мови повинні зосереджуватися на навчанні мові, необхідно також допомагати студентам розвивати їхню мультимодальну комунікативну компетентність (С. Карастасі, 2016).

Студенти повинні розуміти, як зображення та інші способи створення змісту у мультимодальних текстах взаємодіють з усним та писемним мовленням.

Більшість текстів, до яких студенти мають доступ поза класом, є мультимодальними, і їм слід надати можливість критично сприймати, тобто аналізувати та інтерпретувати, ці типи текстів на занятті.

Оскільки більшість цих мультимодальних текстів – відео YouTube, веб-сайти, блоги, сайти соці-

альних мереж – є комбінацією друкованого тексту, зображення та інших способів створення тексту, студентам можна допомогти дослідити, як ці різні способи взаємодіють, створюючи комунікативний акт (С. Мавріді, Д. Ксері, 2020).

Студентам також слід надати можливість доносити інформацію та ідеї за допомогою мультимодальної композиції. Розвиток мультимодальної грамотності готує студентів бути ефективними комунікаторами.

Одним з неостанніх факторів, які слід враховувати, розглядаючи поняття «мультимодальна грамотність» є доступність та інклюзивні практики навчання. Є студенти, яким важко читати письмові тексти через додаткові потреби у формуванні навичок читання чи письма або через сенсорний дефіцит. Використання викладачами мультимодальних текстів на своїх заняттях і заохочення студентів до створення власних мультимодальних текстів, є фундаментальною частиною практики інклюзивного навчання. Мультимодальність може зробити інформацію більш доступною за рахунок розширення традиційних способів розуміння, усвідомлення та обміну інформацією, а також створення нових знань. Розвиток мультимодальної грамотності студентів робить інформацію зрозумілішою, а деякі завдання – простішими – особливо для студентів із проблемами навчання та обмеженими можливостями, наприклад, завдяки використанню інтегрованого відео, матеріалів для інтерактивної дошки та програм, які допомагають вивчати нові слова. Аудіоверсії текстів дозволяють студентам слухати під час читання текстів, що допомагає їм розвивати відчуття ритму та інтонації мови.

Висновки. Підвищення уваги до мультимодальності та мультимодальної грамотності у мовній освіті є ознакою зміни середовища спілкування.

Ефективна комунікація сьогодні вимагає від студентів умінь розуміти, складати мультимодальні тексти в різноманітних формах і реагувати на них. Отже, необхідно переосмислити, що означає комунікативна компетентність у мовній освіті. Розвиток мультимодальної грамотності з використанням таких прийомів, як сприйняття та репрезентація мультимодальних текстів на занятті, допомагає студентам бути ефективними комунікаторами іноземною мовою також. Використання мультимодальних текстів на занятті робить інформацію більш доступною для всіх студентів, у тому числі для тих, хто має труднощі у навчанні та обмежені можливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Apkon, S. The age of the image: Redefining literacy in a world of screens. Farrar, Straus & Giroux, 2013. 288 p.
2. Begoray, D. Through a class darkly: Visual literacy in the classroom. *Canadian Journal of Education/Revue Canadienne De l'éducation*, 2001. № 26(2), P. 201–217
3. Diamantopoulou, S., & Ørevik, S. Multimodality in English language learning. Taylor & Francis, 2021. 302 p.
4. Gee, J. P. Social linguistics and literacies: Ideology in discourses. Taylor & Francis, 1996. 290 p.
5. Goldstein, B. Visual literacy in English language teaching. Cambridge University Press, 2016. 12 p.
6. Jewitt, C. (Ed.). The Routledge handbook of multimodal analysis. Routledge, 2009. 562 p.
7. Karastathi, S. Visual literacy in the language curriculum. Visual Arts Circle. 2016. bit.ly/3SQtxMR
8. Keddie, J. Bringing online video into the classroom. Oxford University Press, 2014. 160 p.
9. Kress, G. Literacy in the new media age. Routledge, 2003. 208 p.
10. Kress, G. Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication. Routledge, 2010. 236 p.
11. Lim, F. V., & Tan-Chia, L. Designing learning for multimodal literacy. Taylor & Francis, 2022. 170 p.
12. Mavridi, S., & Xerri, D. English for 21st century skills. Express Publishing, 2020. 208 p.
13. Ministry of Education (MOE), Singapore. English language teaching and learning syllabus 2020. 54 p.
14. New London Group. A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures. *Harvard Educational Review*, 1996. № 66(1), P. 60–92.
15. Serafini, F. Reading the visual: An introduction to teaching multimodal literacies. Teachers College Press, 2013. 208 p.
16. Sherman, J. Using authentic video in the language classroom. Cambridge University Press, 2003. 277 p.

REFERENCES

1. Apkon S. (2013) The age of the image: Redefining literacy in a world of screens. Farrar, Straus & Giroux. 288 p.
2. Begoray D. (2001) Through a class darkly: Visual literacy in the classroom. *Canadian Journal of Education/Revue Canadienne De l'éducation*, 26(2). 201–217.
3. Diamantopoulou S., & Ørevik S. (2021) Multimodality in English language learning. Taylor & Francis, 302 p.
4. Gee J. P. (1996) Social linguistics and literacies: Ideology in discourses. Taylor & Francis. 290 p.
5. Goldstein B. (2016) Visual literacy in English language teaching. Cambridge University Press. 12 p.
6. Jewitt C. (Ed.) (2009) The Routledge handbook of multimodal analysis. Routledge. 562 p.
7. Karastathi S. (2016) Visual literacy in the language curriculum. Visual Arts Circle. URL: bit.ly/3SQtxMR
8. Keddie J. (2014) Bringing online video into the classroom. Oxford University Press. 160 p.
9. Kress G. (2003) Literacy in the new media age. Routledge. 208 p.
10. Kress G. (2010) Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication. Routledge. 236 p.
11. Lim F. V., & Tan-Chia L. (2022) Designing learning for multimodal literacy. Taylor & Francis. 170 p.
12. Mavridi S., & Xerri D. (2020) English for 21st century skills. Express Publishing. 208 p.
13. Ministry of Education (MOE), Singapore (2020). English language teaching and learning syllabus. 54 p.
14. New London Group (1996). A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures. *Harvard Educational Review*, 66(1). 60–92.
15. Serafini F. (2013) Reading the visual: An introduction to teaching multimodal literacies. Teachers College Press. 208 p.
16. Sherman J. (2003) Using authentic video in the language classroom. Cambridge University Press. 277 p.